

155 423
ท 2360

ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ทิพย์สุดา นิลสินธุพ

13 ต.ค. 2523

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921573, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2523

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

83233

ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

เด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

ทิพย์สุภา นิลสินธุพ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริกฤทาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2522

จุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพัฒนาการทาง
จริยธรรม กับการอบรมเลี้ยงดูในเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4 - 6 ปี

กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 90 คน กระจับอายุละ 30 คน โดย
สุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากโรงเรียนอนุบาลโบเซกกรุงเทพมหานคร ทดสอบโดยใช้แบบ
ทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และแบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน

ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีพัฒนาการทาง
จริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
ประชาธิปไตยจะมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และแบบ
ปล่อยปละละเลย และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ จะมีจริยธรรมสูงกว่า
เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2. จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู

A RELATIONSHIP BETWEEN MORAL DEVELOPMENT
AND UPBRINGING OF PRESCHOOL CHILDREN
IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

TIPSUDA NILASINTHOP

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1980

The purposes of this study were to investigate the relationship between moral development and child rearing of the preschool children in Bangkok age ranged 4 to 6 years.

The sample consisted of 90 preschool children, 30 in each age level which were randomly drawn from kindergarten children in Bangkok. They were tested twice by a Preschool Children Rearing Test and a Preschool Children Moral Development Test.

The results show that

1. The moral development of the preschool children with different types of upbringing are significantly different. The democratic child rearing type children gained the highest score in moral development. The punishment child - rearing type children are more developed in moral development than the laissez - faire rearing type children.

2. There is a relationship between moral development and child - rearing in preschool children.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

ประธาน

กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงเดือน กาศศรภัทร์ และอาจารย์นิยิกา ศรีจันทร์ ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณและขอบคุณ อาจารย์ใหญ่ ครู ระจำจัน และเด็ก ในกลุ่มตัวอย่าง
ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยนี้เป็นอย่างดียิ่ง รวมทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติยวดี
บุญซื่อ ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

ขอเทอดพระคุณ "คุณพ่อ" "คุณแม่" และพี่ ๆ ที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้เขียน
ตลอดมา

ทิพย์สุภา นิลสินธุพ

กุมภาพันธ์ 2523

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
✓ คำนำ	1
✓ ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
✓ ความสำคัญของการวิจัย	4
✓ ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
พัฒนาการทางจริยธรรม	10
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม	12
การอบรมเลี้ยงดู	20
การอบรมเลี้ยงดูกับจริยธรรม	21
✗ สมมติฐานในการวิจัย	24
3 วิธีดำเนินการ	25
✓ กลุ่มตัวอย่าง	25
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	25
✗ วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	28
วิธีจัดกระทำข้อมูล	29
4 ผลการค้นคว้า	
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	

จริยธรรม 14 ค่าน ที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวันเรียนแต่ละระดับอายุ	32
ระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน	38
เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับอายุที่ต่างกัน	39
เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ	41
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู	42
เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ	42
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	45
บทย่อ	45
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	45
วิธีดำเนินการวิจัย	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
✓ อภิปรายผล	48
✓ ข้อเสนอแนะ	52

บันทึกตาราง

ตาราง	หน้า
1 เหตุผลเชิงจริยธรรมหกชั้น ซึ่งแบ่งเป็นสามระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	17
2/ คะแนนจริยธรรม 14 ด้าน แยกตามระดับอายุ	33
3 / คาสติคิพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรม เมื่อแยกพิจารณาจริยธรรมแต่ละด้าน	34
4/ ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีระดับอายุต่างกันแยกวิเคราะห์จริยธรรมแต่ละด้าน	35
5 / เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ย จริยธรรมด้านความสามัคคีระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี	36
6 / เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านความยุติธรรมระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี	37
7 / เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี	37
8, เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านความรับผิดชอบระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี	38
9 แสดงเปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในแต่ละระดับอายุ	39
10 / คาสติคิพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนจำแนกตามระดับอายุ	40
11/ ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนที่มีระดับอายุต่างกัน	40
12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมในระดับอายุ 4, 5, 6 ปี	41

13	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบลงโทษ และแบบ ปล่อยปละละเลย	41
14	ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู	42
15	คาสติพิณฐานของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนจำแนกตาม การอบรมเลี้ยงดู	42
16	✓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อน วัยเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลงโทษ และ ปล่อยปละละเลย	43
17	เปรียบเทียบเป็นรายคของคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมระหว่างเด็กที่ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลงโทษ และปล่อย ปละละเลย	43

บทนำ

คำนำ

ปัจจุบันนี้สภาวะสังคมดิ้นรนและวุ่นวาย ประกอบกับ ภาวะทางเศรษฐกิจทั้งของ
บ้านเมืองและของพลเมืองชั้นผู้น้อยคลอเคลีย—ศีลธรรมของพลเมืองเฉลลงไป ดังจะ
เห็นได้จากชาวพาคหัวของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ จะพบแต่ชาวที่ชวนสลดใจ
เป็นต้นว่า

ไชยาสลดสมน้ำอัครมหลอกหญิงสาวค่อม แล้วพาไปข่มขืน (ไทยรัฐ 12

ธันวาคม 2522)

บังคับเด็ก 7 ขวบ เข้าห้องเตรียมเป็นโสเภณี (ไทยรัฐ 17 ธันวาคม 2522)

ครวญกับโจรปล้นโรงเรียน (เดลินิวส์ 3 กุมภาพันธ์ 2523)

ลูกสาวแค้นแม่ก็คั่นรัก ถูกยิงหัวดับสยของทั้งกู (บ้านเมือง 3 กุมภาพันธ์ 2523)

ตำรวจคลั่งรักกอดก๊อโก๊วโหด ยิงหนุ่มขวางทางรักดับ (เดลินิวส์ 2 กุมภาพันธ์ 2523)

จากชาวพาคหัวที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ เมื่อพิจารณาแล้วจะเป็นชาวเกี่ยวกับความ
ไม่ถูกต้องทางศีลธรรม และจริยธรรม อันเป็นเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้เห็นความป็น
ปวนในสังคม ยิ่งความเจริญทางวัตถุมีเพิ่มมากขึ้นเท่าไร ความเสื่อมทรามทางด้านจิตใจ
ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น เท่านั้น ศาสนาไมอาจกล่าวได้ว่าเข้าไปในจิตใจของบุคคลเหล่านั้นได้เลย เมื่อ
คนเราไม่มีหลักสำหรับยึดโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักทางใจ จิตสำนึกของบุคคลก็ย่อมระส่ำ
ระสายหาหลักยึดไม่ได้ จะทำการสิ่งใดก็พึงยึดถือแต่ประโยชน์และความพอใจส่วนตนเป็น
ใหญ่โดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ยากของบุคคลอื่นอันเกิดจากการกระทำของตน ไม่อยู่ใน
เองก็ยังต้องหมกมุ่นกับปัญหา เศรษฐกิจและคาคครองชีพของตนอันเนื่องมาจากปัญหาทาง
เศรษฐกิจ ดังนั้นโอกาสที่จะได้ช่วยเหลือคนและปลุกฝังมโนธรรม รวมทั้งจริยธรรมให้
แก่เด็กก็ย่อมจะน้อยไป ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นควบคู่กับการเจริญเติบโตของเด็ก คือจิตใจที่
แข็งแกร่ง เกิดความเห็นแก่ตัว ขาดเมตตาธรรม และพร้อมที่จะแย่งชิงเพื่อความอยู่รอด

ของตนเอง เยาวชนรุ่นใหม่ของสังคมส่วนหนึ่งจะมีลักษณะอันไม่เป็นที่พึงปรารถนา กลายเป็นตัวก่อปัญหาให้แกครอบครัว และแกสังคมในท้ายที่สุด

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านต่างพากันตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคคลให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ มีจริยธรรมสูงพร้อมทั้งมีความบริสุทธิ์ เพราะบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าว จะช่วยให้งานเมืองพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วตรงตามเป้าหมาย ทั้งในด้านวัตถุและจิตใจ จะเห็นได้จาก แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ระบุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้ 4 ประการ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม มีสองข้อ คือ

ความมุ่งหมายข้อที่ 1 ให้มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนา และหลักธรรม

ความมุ่งหมายข้อที่ 5 ให้มีความยึดมั่นและผูกความเสมอภาค ความสุจริต และความยุติธรรม (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520)

นอกจากนั้นในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการ ยังได้แจกแจงเป้าประสงค์ของหลักสูตรไว้อย่างครบถ้วน คือ เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงตนและธารงชาติให้มีความสามารถในการทำงานเลี้ยงชีพได้อย่างสุจริต หน้าที่และรับผิดชอบของตนเองและส่วนรวม เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณธรรม และเป็นกำลังที่เข้มแข็งมั่นคงของชาติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : ข) จะเห็นได้ว่าทั้งในแผนการศึกษาของชาติและในหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงการมุ่งสร้างและปลูกฝัง เยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม อันจะเป็นเครื่องนำไปสู่ความเจริญทั้งส่วนตัวและประเทศชาติ อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นความหวังของการสร้างทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ นอกจากนั้นยังได้เน้นถึงการปลูกฝังลักษณะนิสัยอันพึงปรารถนาให้กับเยาวชนหลายประการ เช่น "ซื่อสัตย์ อดทน ซื่อสัตย์ ประหยัด และมีระเบียบวินัย" (กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรประถมศึกษา 2521 : 426)

นอกจากโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาลักษณะนิสัยอันดีงามแก่เด็กแล้ว พ่อแม่และบุคคลรอบข้างก็นับว่ามีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เพราะก่อนที่เด็กจะมาถึง

ฝ่ายเดียว และหากทางโรงเรียนจะได้มีโอกาสทราบว่า เด็กที่มาอยู่ในความดูแลของเรามีความเข้าใจในหลักจริยธรรมมากน้อยเพียงไร ก็ย่อมจะช่วยให้การประสานเชื่อมแนวในการปลูกฝังคุณธรรมเหล่านี้เป็นไปอย่างเหมาะสมกลมกลืน และสอดคล้องกันยิ่งขึ้น

คุณกิจผู้ช่วยวิจัยได้เล็งเห็นจุดสำคัญของหัวข้อเกี่ยวกับระหว่างบ้านและโรงเรียนดังกล่าวจึงได้สำรวจความคิดเห็นและความเข้าใจของเด็กก่อนวัยเรียนว่า จะมีต่อหลักจริยธรรมมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดทำข้อวิจัยนี้ขึ้น โดยมีมุ่งหวังที่จะศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู อันจะส่งผลต่อแนวความคิดคนจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในช่วงอายุ 4 - 6 ปี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมด้านต่าง ๆ ระดับจริยธรรมที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4 - 6 ปี)
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ในระดับอายุที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษารูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู เด็กก่อนวัยเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม กับ การอบรมเลี้ยงดูในเด็กก่อนวัยเรียน
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน
6. เพื่อสร้างแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่า จริยธรรมที่เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงแรกของชีวิตนั้นมีด้านใดบ้าง ซึ่งความรู้นี้สามารถนำไปใช้ในการปลูกฝังค่านิยมทางจริยธรรมให้กับเด็กได้เหมาะสม และถูกต้องกับวัย นอกจากนี้ยังอาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตร และแบบเรียน ที่เกี่ยวกับจริยศึกษาสำหรับเด็กชั้นอนุบาลและประถมศึกษาตอนต้น ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ทำให้ทราบว่า จริยธรรมที่เกิดขึ้นในเด็กแต่ละระดับอายุ มีจริยธรรมด้านใดบ้าง
 3. ทำให้ทราบว่า เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบใด
 4. ทำให้ทราบว่า จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพื่อ
เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป

5. ทำให้ทราบถึง รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูที่มีส่วนในการพัฒนาจริยธรรมของ
เด็กเพื่อผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะได้ใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้
มีจริยธรรมที่ดียิ่งขึ้น

6. ทำให้ได้แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน
 7. ความรู้ที่ได้อาวใจเป็นแนวทางสำหรับผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
เด็กในการแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ และสังคมของเด็ก ตลอดจนเป็นแนวทาง
ในการเตรียมความพร้อมทางจริยธรรมให้กับเด็กก่อนวัยเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาจริยธรรมในขอบเขตดังนี้ คือ

1. ความซื่อสัตย์
2. ความเอื้อเฟื้อ *
3. ความสามัคคี
4. ความมีน้ำใจ
5. ความเสียสละ
6. ความยุติธรรม
7. ความกตัญญูทดแทน
8. ความมีระเบียบวินัย
9. ความเมตตากรุณา *
10. ความขยัน
11. ความรับผิดชอบ

12. การควบคุมตนเอง

13) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

14) การเคารพสิทธิของผู้อื่น

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้โดยใช้เกณฑ์การคัดสรร การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่คัดแปลงจากทฤษฎีของโคลเบอร์ก

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษครั้งนี้ เป็นเด็กนักเรียนโรงเรียนอนุบาลใน กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน อายุ 4 - 6 ปี โดยแบ่งออกเป็นสามระดับอายุ อายุละ 30 คน คือ

4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน

5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน

6 ปี ถึง 6 ปี 11 เดือน

ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย Simple Random Sampling

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นในขอบเขตของการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ คือ แบบประชาธิปไตย ลงโทษ และปล่อยปละละเลย โดยสร้างขึ้นในรูปของข้อความ และตัวเลือกตอบ ซึ่งใช้ทดสอบโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล แบบทดสอบนี้มีจำนวน 14 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบทดสอบจริยธรรม สร้างขึ้นตามขอบเขตของจริยธรรม ที่จะศึกษาเป็นแบบทดสอบชนิดไม่ใช้ภาษา (Non - verbal test) โดยสร้างคำถามเป็นรูปภาพที่เป็นสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วให้เด็กตัดสินจากรูปภาพอีกสองรูป ที่แสดงถึงความมีจริยธรรม และไม่มีจริยธรรม พร้อมทั้งให้เด็กแสดงเหตุผลของการตัดสินใจ แบบทดสอบนี้มีจำนวน 19 ข้อ

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปร คือ

อายุแบ่งออกเป็นสามระดับ คือ

4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน

5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน

6 ปี ถึง 6 ปี 11 เดือน

การอบรมเลี้ยงดูจึงหาวิธีรูปแบบของสามวัยของสัมพันธ์ ระหว่าง
ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็ก แบ่งเป็น 3 แบบ คือ

การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ใช้เหตุผล)

การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ (เข้มงวดกวดขัน)

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

4.2 ตัวแปรตาม คือ

ระดับจริยธรรม ซึ่งหมายถึงระดับทางจิตใจของเด็กที่ได้รับการทดสอบเกี่ยวกับ
เหตุผลในการเลือกกระทำ ในสถานการณ์ที่เป็นคำถาม ระดับจริยธรรมของเด็ก สามารถ
วัดได้โดยการใชแบบทดสอบจริยธรรมซึ่งดัดแปลงมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ
โคลเบอร์ก

คำจำกัดความนิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง ลักษณะหรือพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออก แล้วเป็นที่ยอมรับ
ของสังคม และเด็กเกิดความพอใจจากการกระทำนั้นถูกต้องเหมาะสม ซึ่งแบ่งออกเป็นด้าน
ต่าง ๆ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การพูดแต่ความจริง ยอมรับผิดเมื่อทำความผิด
ไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน รักษาสัญญารักษาคำพูด

2. ความเอื้อเฟื้อ หมายถึง การรู้จักแบ่งปันของให้ผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน

3. ความสามัคคี หมายถึง การรวมแรงร่วมกันทำงาน รักพวกพ้อง รัก
หมู่คณะ

4. ความมั่นใจ หมายถึง การรู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
5. ความเสียสละ หมายถึง การรู้จักเป็นผู้ให้โดยไม่เสียค่าสิ่งที่ดีตนให้ไป
รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คิดถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ
6. ความยุติธรรม หมายถึง การตัดสินโดยไม่เข้าข้างตนเองหรือพวกพ้อง
รู้จักแบ่งปันสิ่งของอย่างเท่าเทียมกัน
7. ความกตัญญูทกเวที หมายถึง การเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของ พ่อแม่
ครู ไม่ทำให้พ่อแม่ต้องเสียใจ ผิดหวัง ให้ความช่วยเหลือพ่อแม่ ครู ผู้มีพระคุณเท่าที่จะทำได้
8. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การรู้จักทำตามข้อตกลงของกลุ่ม การรู้จัก
จัดสิ่งของต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
9. ความเมตตากรุณา หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นมีความสุขต้องการให้
ผู้อื่นพ้นทุกข์
10. ความขยัน หมายถึง การมีความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ มีความ
มานะพยายามและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค
11. ความรับผิดชอบ หมายถึง การทำงานที่ตนได้รับมอบหมายด้วยดี และ
ตรงต่อเวลา
12. การควบคุมตนเอง หมายถึง การรู้จักควบคุมความต้องการของตนเอง
รู้จักกาละเทศะ ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
13. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง การรู้จักร่วมมือช่วยกันรักษา
สมบัติของส่วนรวม ไม่ทำลายสมบัติส่วนรวม
14. การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับของส่วนตัว
หรือเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ไม่หยิบของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ขออนุญาต

เกณฑ์การตัดสิน

ในการตัดสินว่ากลุ่มตัวอย่างมีสังกัดในค่านิยมใด ๆ ใช้เกณฑ์ 80% ของกลุ่ม
ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามีจริยธรรมในค่านิยมนั้น ๆ

การอบรมเลี้ยงดู เป็นความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่าง บิดามารดา หรือผู้ดูแลเด็ก
ปฏิบัติต่อเด็ก แบ่งเป็น

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ใช้เหตุผล) หมายถึงการอบรม
เลี้ยงดูที่เด็กรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติจากบิดามารดาหรือผู้ดูแลด้วย ความรัก ห่วงใย
ยอมรับความคิดเห็น ช่วยเหลือ ยุติธรรม มีอิสระ เอาใจใส่ ยอมรับความสามารถและมี
ส่วนในกิจกรรมของเด็ก

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ (เข้มงวดกวดขัน) หมายถึงการอบรมเลี้ยงดู
ที่เด็กรู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติจากบิดามารดา หรือผู้ดูแลด้วยการลงโทษ ใช้อารมณ์
ถูกปฏิเสธ ไม่ปล่อยให้ทำอะไรตามความพอใจ เกรงคร้าม บังคับให้ทำตามคำสั่ง ไม่ฟังคำ
อธิบายของเด็ก

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่เด็ก
รู้สึกว่าเขาเองได้รับการปฏิบัติจากบิดามารดา หรือผู้ดูแล โดยถูกปล่อยให้ทำอะไรก็ตามใจชอบ
ไม่เอาใจใส่ ไม่ขัดขวางการเล่นของเด็ก ไม่สนใจพฤติกรรม ไม่ให้ความอบอุ่นอย่างสม่ำเสมอ
มีการลงโทษหรือให้รางวัลตามอารมณ์

ระดับจริยธรรม หมายถึง ลักษณะของเหตุผลที่บุคคลใช้ในการเลือกกระทำ
พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยยึดหลักเหตุผลเชิงจริยธรรม ขั้นตอนของ โคลเบอร์ก คือ

1. ขั้นยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษ
2. ขั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล
3. ขั้นยึดหลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ
4. ขั้นยึดหลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม

เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กที่ยังไม่ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ในการ
วิจัยครั้งนี้จะกระทำกับเด็กอายุ 4 - 6 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนระดับอนุบาล

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

พัฒนาการทางจริยธรรม

จริยธรรม (Morality) โดยทั่วไปมีความหมายใกล้เคียงกับ "จริยศาสตร์" (Ethics) ในปรัชญา (Philosophy) ซึ่งเป็นเรื่องของ การค้นหาความจริง เกี่ยวกับ คุณค่าของความประพฤติในสังคมซึ่งถือว่าถูกต้องหรือดี และสิ่งซึ่งถือว่าผิดหรือชั่ว ไม่ควร ประพฤติ แล้ววางกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ (พระยาอนุนานราชชน 2516 : 409)

ไอแซก (Fysenck) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นผลสะท้อนจากการวางเงื่อนไข เช่น การหลีกเลี่ยงการกระทำ เนื่องจากวิตกกังวลว่า จะได้รับการลงโทษจากสังคม ซึ่ง ใกล้เคียงกับ เบอร์โกวิทซ์ (Berkowitz) ที่กล่าวว่า จริยธรรมเป็นการประเมินการ กระทำอันเป็นความเชื่อของคนในสังคม ซึ่งสังคมกำหนดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แต่อย่างไรก็ตาม ในบางสังคมก็ยากที่จะตัดสินว่าความเชื่อของคนในสังคมนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เช่น คุณธรรม ของพรคนาซี ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งมีแต่ความทารุณโหดร้าย ส่วนโรเซนฮานมัวร์ และอันเดอร์วูด (Rosenhan Moore and Underwood) กล่าวว่า จริยธรรมต้องมีความ หมายมากกว่า "สังคม" เพราะถ้าบุคคลรู้สึกแต่เพียงว่าเป็นการลงโทษตนเอง โดยไม่ สามารถจะให้เหตุผล ในการละทิ้งกฎเกณฑ์ใดจาก พ่อ แม่ และสังคม แล้วตั้งกฎของ ตนเองขึ้น ซึ่งเป็นการนำตนเองโดยธรรมชาติ พร้อมทั้งประยุกต์ให้เข้ากับประสบการณ์ใหม่ (Thomas Lickona 1976. : 1 - 4)

โคลเบอร์ก (Kohlberg) กล่าวว่าจริยธรรม ไม่ได้หมายถึง การกระทำตาม สิ่งที่สังคมเห็นว่าดีหรือถูกต้อง แต่เป็นสิ่งที่บุคคลควรกระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง แล้วตัดสินโดยหลักความยุติธรรม (Lawrence Kohlberg, 1975 : 673)

เรสต์ (Rest) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า เป็นมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับหลักความ ยุติธรรม ในขณะที่มีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) โดยไม่เกี่ยวข้องกับ คุณค่าหรือความรู้สึกของบุคคลแต่ละคน เช่น ความรู้สึกที่ต้องการจะพัฒนาตนเองให้ถึง จุดสุดยอด (Self Actualization) (Rest 1976, P.6)

จากความหมายข้างต้นนี้ สามารถแบ่งลักษณะของจริยธรรมเป็นสี่ด้าน คือ

1. ความรูเชิงจริยธรรม หมายถึงความรูเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบการกระทำ ที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ค่านิยมของสังคม ซึ่งความรู้เชิงจริยธรรมนี้ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา และสติปัญญา
2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึงความรูู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ลักษณะพฤติกรรม ต่าง ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้เชิงจริยธรรม
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึงการยกเหตุผลมาอ้างถึงการตัดสินใจใน การกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง และเป็นเครื่องชี้ว่าพัฒนาการด้านจริยธรรมของ บุคคลนั้น ๆ อยู่ในขั้นใด
4. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึงพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาตามสังคม นิยมชมชอบ เช่น การเสียสละ การให้ทาน หรือคนใดคนหนึ่งไม่แสดงพฤติกรรมที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ ค่านิยมในสังคม เช่น การขโมย โกหก เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉินัก 2520 : 3 - 6)

องค์ประกอบของพัฒนาการทางจริยธรรม ประกอบด้วย

1. โครงสร้าง หมายถึงเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจต่อความเชื่อถือที่ บุคคลมีอยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นสากล และเป็นไปตามลักษณะของพัฒนาการ
2. เนื้อหา หมายถึงแบบแผนของประสบการณ์ซึ่งเป็นไปตามการเรียนรู้เนื้อหา จะบอกว่าสิ่งที่จะเชื่อถือคืออะไร และเนื้อหาจะมีลักษณะแปรเปลี่ยนไปตามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประสบการณ์ของแต่ละคน (Kohlberg Cited in Lerner 1976. : 113)

ลักษณะของขั้นพัฒนาการ (Concept of Stage)

1. เป็นโครงสร้างทางความคิดเป็นส่วนรวม (Structured Whole) เป็นความคิดที่จัดระบบแล้วในแต่ละคน พัฒนาการในแต่ละขั้น มีความคงที่ที่ระดับนั้น ๆ
2. พัฒนาการเป็นไปตามลำดับขั้น (Invariant Sequence) ในทุก สภาพการณ์ พัฒนาการจะก้าวหน้าไปทีละขั้น ๆ ไม่มีการกลับหรือข้ามขั้น

3. ลักษณะของพัฒนาการ จะมีการบูรณาการขึ้นตามความซับซ้อน (Hierarchical Integration) การที่จะเข้าใจขั้นพัฒนาการขั้นที่สูงขึ้นไป จำเป็นต้องเข้าใจขั้นต่ำกว่าก่อน (Lawrence Kohlberg 1974. : 670)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางจริยธรรม

จริยธรรมเกิดขึ้นได้อย่างไร ถ้าตอบตามแนวความคิดทางปรัชญา ทางด้าน จริยธรรมศาสตร์แล้ว คานท์ (Kant) นักปรัชญาที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า "ความดี คือความ ตั้งใจดีนั่นเอง" ไม่ใช่ผลของการกระทำ มนุษย์มีสติปัญญา ฉะนั้นกฎทางจริยธรรมที่สั่งให้ คนทำหรือไม่ทำ ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลนั่นเอง ปรัชญาของคานท์ สอดคล้องกับปรัชญาของ พระพุทธเจ้าที่ให้แต่ละคนตัดสินใจตนเอง มากกว่าที่จะหาเกณฑ์ให้คนอื่นตัดสิน ตนเองมีเจตนา อยากรู้ก็ตัดสินใจด้วยตนเอง (ปริชา ช่างขวัญ 2520 : 71, 282) แคสฮอปส์ มีความเห็นว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำไปเป็นการดูแลผลประโยชน์ของคนให้ดีที่สุดเท่า ที่จะเป็นไปได้ ความเห็นแก่ตัวเป็นธรรมชาติของมนุษย์ ดังนั้น เพื่อความสุขของคน มนุษย์ จึงมารวมกันแล้วตั้งกฎข้อบังคับขึ้น เพื่อจำกัดสิทธิของแต่ละคน เช่น ห้ามขโมย มนุษย์ยอม ต้องยอมเสียสิทธิบางอย่างเพื่อประโยชน์ของตน ต้องเห็นแก่ตัวน้อยลง เพื่อให้ประโยชน์ สุขของเขาเองเป็นไปไ้มากที่สุด จึงต้องมีการประนีประนอมผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน (วิศย์ วิศิตเวทย์ 2520 : 163)

นักจิตวิทยามีความสนใจในพัฒนาการทางจริยธรรม จึงทำให้เกิดทฤษฎีขึ้นมากมาย ซึ่งเป็นแนวความคิดใหญ่สามทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า จริยธรรมเป็นส่วนเดียวกับซูเปอร์อีโก (Superego) หรือ มโนธรรม (Conscience) ซึ่งเด็กได้รับจากการเลียนแบบพ่อแม่ หรือบุคคลที่ยึดเป็นแบบอย่าง ทำให้เด็กรับเอาค่านิยม มาตราฐานทางจริยธรรมของสังคมจากตัวแบบเอาไว้ เมื่อเด็กได้รับการปลูกฝังจริยธรรม แล้วจะเกิดความขัดแย้งขึ้น ระหว่างความต้องการของตนเอง กับสิ่งที่สังคมคาดหวังต้องการ ดังนั้น ถ้าเด็กกระทำความชั่วก็จะเกิดความละอายในตนเอง โดยไม่ต้องมีคนอื่นบอก นั่นคือ เด็กเกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีทฤษฎีนี้เชื่อว่า ระดับจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่จะเปลี่ยนแปลงได้ บางจากการผันแปรของสังคม (Sigmund Freud 1949. : 358)

✓ 2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นตัวกำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้แก่เด็ก โดยอาศัยหลักการเสริมแรง และหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลสังคม พ่อ แม่ จะเป็นผู้สอนให้เด็กถึงแนวปฏิบัติตนในสังคม รู้จักแยกแยะระหว่างสิ่งที่ดี เลว ผิด ถูก โดยใช้หลักการเสริมแรงทางวาจา ถึงแนวความประพฤติจะเกิดมาโดยไม่มีจริยธรรม แต่เมื่อโตขึ้นสิ่งจะมีจริยธรรมและพฤติกรรม ไปตามโครงสร้างทางวัฒนธรรมในสังคม ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า

2.1 พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นการคล้อยตามกฎเกณฑ์ทางสังคม ทั้งความประพฤติ และอารมณ์

2.2 พัฒนาการทางจริยธรรมมีแรงขับเคลื่อนมาจาก ความต้องการทางชีวภาพ การแสวงหารางวัล และหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม

2.3 จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับ วัฒนธรรม

2.4 สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อ พัฒนาการทางจริยธรรม

2.5 พื้นฐานทางจริยธรรม (Basic Moral Norm) มีสาเหตุจากกฎเกณฑ์ภายนอก (B.F. Skinner, 1971 : 101 - 128)

✓ 3. ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิด (Cognitive Development Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า

3.1 พัฒนาการทางจริยธรรมมีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐานและประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม

3.2 จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจเบื้องต้นคือ การได้รับการยอมรับ การรู้ว่าตนเองมีความสามารถ เคารพตนเอง รู้จักตนเองอย่างแท้จริง

3.3 พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากล ในทุกวัฒนธรรม

3.4 บรรทัดฐานเบื้องต้นทางจริยธรรม เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) ระหว่างบุคคลกับคนอื่น (Lawrence Kohlberg, 1976 : 48)

นักทฤษฎีในแนวคิดนี้คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก (Piaget and Kohlberg) , เพียเจต์ เป็นบุคคลแรกที่ศึกษาเรื่องจริยธรรมของเด็ก เขาอธิบายว่าจริยธรรมจะแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด และในการเล่นเกมต่าง ๆ ของเด็ก จะต้องมีการกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ในการเล่นเกมนั้น

เพียเจต์ ได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของการเล่นของเด็กว่ามีสองอย่างคือ

1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ ซึ่งอยู่ในช่วงอายุก่อนแปดปี ระยะนี้เด็กจะยึดกฎเกณฑ์ภายนอก นั่นคือ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก กฎเกณฑ์จะมีลักษณะตายตัว เด็กจะไม่คำนึงถึงแรงจูงใจต่าง ๆ หรือเหตุผลของการกระทำ

2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ เด็กเริ่มมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ระยะนี้พัฒนาการทางจริยธรรมเริ่มก้าวไปสู่ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง ในลักษณะของการคิดถึง ความยุติธรรม คิดถึงเหตุและผลของการกระทำ

ระยะฝึกหัดตามกฎเกณฑ์แบ่งเป็นสี่ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 เด็กพยายามทำตามอย่างคนอื่น เพราะยังไม่รู้จักกฎเกณฑ์การเล่น

ขั้นที่ 2 เด็กจะยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลาง พฤติกรรมจะเกิดมาจากตนเอง ร่วมกับการตามอย่างคนอื่นที่เล่นเป็น การเล่นจะมุ่งเอาชนะ

ขั้นที่ 3 เด็กเกิดความร่วมมือในระหว่างผู้เล่น ความสนใจจะอยู่ที่การเล่นตามกฎเกณฑ์ ไม่มุ่งแต่เอาชนะ

ขั้นที่ 4 เด็กนอกจากจะมีความร่วมมือในการเล่นตามกฎเกณฑ์แล้ว ยังทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบเฉพาะตนเอง (Piaget & Inhelder, 1959 : 122 - 127)

เพียเจต์ กล่าวว่า การที่เด็กพัฒนาจากการรับกฎเกณฑ์ที่ตายตัวจากอิทธิพลภายนอก มาเป็นกฎเกณฑ์ของตนเองได้ เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญา ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน และอายุ

ในการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม เพียเจต์ได้ใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยสร้างเรื่องเป็นสถานการณ์คู่ กล่าวคือการกระทำของเด็กสองคน ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แต่

ความตั้งใจและแรงจูงใจต่างกัน ผลที่เกิดแตกต่างกัน เช่น เรื่องของเด็กชายสองคนทำแก้วแตก จอห์น ทำแก้วแตก 15 ใบ โดยไม่เจตนา แต่มีความตั้งใจที่จะช่วยแม่ทำงาน ส่วน เชนรี ทำแก้วแตกหกใบ เพราะป็นขึ้นไปขโมยหมยิบแยม แล้วถามเด็กว่า ใครทำผิดมากกว่ากัน ถ้าหนูเป็นพ่อหนูจะลงโทษใครมากกว่า จากคำตอบได้ เพียเจต์ ได้ตั้งเป็นเกณฑ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้หกเกณฑ์คือ

1. การตัดสินจากเจตนาการกระทำ (Intentionality in Judgement)

เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำจากปริมาณสิ่งของ ส่วนเด็กโตจะตัดสินจากเจตนาของการกระทำ

2. การตัดสินที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์จากผู้อื่น (Relativism in Judgement)

เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำ โดยยึดเอาความเชื่อความเห็นชอบของผู้ใหญ่ว่าถูกต้อง ในขณะที่เด็กโตจะยึดเอาเหตุผล และสถานการณ์ประกอบการตัดสิน

3. ไม่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ (Independence of Sanction)

เด็กเล็กจะตัดสินการกระทำว่าดี ไม่ดี เพราะถูกลงโทษ แต่เด็กโตจะตัดสินการกระทำว่าไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไปขัดกับกฎเกณฑ์ และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น

4. ใช้ระบบการแลกเปลี่ยน (Use of Reciprocity) เด็กเล็กจะใช้น้อยกว่า

เด็กโต

5. ใช้การลงโทษเพื่อทดแทน (Use of Punishment as Restitution

and Reform) เด็กเล็กจะสนับสนุนการลงโทษอย่างหนักเพื่อแก้แค้น แต่เด็กโตไม่ค่อยเห็นด้วย

6. หลักธรรมชาติของความโชคร้าย (Naturalist Views of -

Misfortune) เด็กเล็กจะถือว่าการทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษจากพระเจ้า

(Piaget, 1962 : 14)

จากทฤษฎีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ เพียเจต์ โคลเบอร์ก์ ได้นำมาเป็นพื้นฐานในการจัดจริยธรรมของเด็ก โดยแบ่งเป็นหกชั้น ดังนี้คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) บุคคลจะตอบสนอง

ต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำ จะทำขึ้นสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็นสองชั้นคือ

ขั้นที่ 1 หลีกเลี่ยงการลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับการตัดสินว่าสิ่งใดดี หรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้น ๆ ทำไปแล้วจะถูกลงโทษหรือไม่

ขั้นที่ 2 แสวงหารางวัล การกระทำที่ถูกตอง คือการกระทำที่นำความพอใจมาให้ แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติมากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม เช่น เธอดีฉัน ฉันดีเธอ

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ขอของกลุ่มย่อยของตน โดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จัก เอาใจเขามาใส่ใจเรา และแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มีสองขั้นคือ

ขั้นที่ 3 การทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ บุคคลจะทำความพฤติกรรมที่ดี ถูกตอง เพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้ บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 4 การทำตามหน้าที่ของสังคม บุคคลจะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของสังคม จะกระทำตามกฎต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกตองประกอบด้วยการทำตามหน้าที่ ฐานะ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) บุคคลตัดสินความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการใช้ตรรกะตรวจสอบตนเอง แล้วตัดสินไปตามความสำคัญมากน้อย บุคคลจะมีหลักของตนเอง และหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มีสองขั้นคือ

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมากไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกตองจะต้องเป็นไปตามสิทธิของแต่ละคนผสมผสานกับมารฐาน ซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม มีความเชื่อมโยงความนิยมนับบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคม โดยพิจารณาประโยชน์ของสังคมมากกว่าขั้นที่ 4

ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล บุคคลยึดถือความถูกต้องเป็นหลักสากล นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคม มีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในขั้น

ปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่เกี่ยวกับความยุติธรรม ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ การเคารพในคุณค่าของมนุษย์ (Kohlberg 1974. : 73, 74)

เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งประกอบด้วยการทางจริยธรรมหกชั้น แบ่งเป็นสามระดับ แต่ละระดับมีวางขึ้น ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 1 เหตุผลเชิงจริยธรรมหกชั้น ซึ่งแบ่งเป็นสามระดับในทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ชั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ชั้น 1 หลักการหลีกเลี่ยงการลงโทษ (2 - 7 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์
ชั้น 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	
ชั้น 3 หลักการทำความดีเพื่อเห็นชอบ (10 - 13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ชั้น 4 หลักการทำความดีที่ทางสังคม (13 - 16 ปี)	
ชั้น 5 หลักการทำความดีตามสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)
ชั้น 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	

นอกจากโคลเบอร์กจะกล่าวถึงลำดับขั้นของพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งหกขั้นแล้ว โคลเบอร์กยังกล่าวถึงขบวนการในการพัฒนาจากขั้นต่ำสุดไปยังขั้นสูงสุด ซึ่งมีขบวนการดังนี้คือ

1. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น (Sequential Stage)
2. การรับรู้ทางสังคม การมีบทบาทในสังคมมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางจริยธรรม

3. พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะสูงขึ้นเมื่อบุคคลมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ และสามารถรับรู้ทางสังคม (Social Perception) ในระดับที่สูงขึ้น

โคลเบอร์กเชื่อว่า พัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามขั้นจากขั้นที่หนึ่งผ่านไปตามลำดับจนถึงขั้นที่หก จะข้ามขั้นไม่ได้เพราะคนเราจะให้เหตุผลในขั้นต่ำกว่าก่อน ต่อมาเมื่อได้ประสบการณ์ทางสังคมใหม่ ๆ หรือสามารถเข้าใจประสบการณ์เก่าได้ดีขึ้นก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด และเหตุผลในขั้นที่สูงมากขึ้น ส่วนเหตุผลในขั้นต่ำกว่าที่จะถูกละทิ้งไป แต่อาจจะยังติดอยู่กับขั้นใดขั้นหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเป็นตัวหนึ่งที่กำหนดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และเป็นไปไม่ได้ที่จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมในขั้นที่สูงกว่าขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก พบว่า เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอยู่ในขั้นปฏิบัติการควรูปรกรรมตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สองเท่านั้น ส่วนเด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นปฏิบัติการนามธรรมขั้นต้น ๆ จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สาม หรือสี่ และผู้ใหญ่ส่วนมากมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สี่เท่านั้น (Kohlberg, 1973 : 31 - 52)

✕ ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบความถี่วิธีปฏิบัติของ พ่อ แม่ ที่มีต่อเด็ก เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบเข้มงวดกวดขัน แบบประชาธิปไตยให้เหตุผล ใจการลงโทษ ปล่อยปละละเลย เป็นต้น ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบอาจมีแบบอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย แนวโน้มที่พ่อ แม่ ปฏิบัติต่อเด็กมีลักษณะไปในทางใด ก็จัดว่าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ 2522 : 27)

รอเจอร์ส (Rogers, 1972 : 117) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูไว้สามลักษณะคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ส่วนซิมมอนด์ (Symonds) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นสี่แบบคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมรับนับเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเขาวงกตไทย ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็นสี่ประเภทคือ ประเภทรักจนเหลือประเภทเข้มงวด ประเภทละทิ้งปฏิเสธ และประเภทนอนแบบไขว่ในหิน (วิธีการอบรมเลี้ยงดูเพื่อส่งเสริมลักษณะของเขาวงกตไทย : 3 - 4)

การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็กในหลาย ๆ ด้าน ละมายมาศ ศรทัตต์ กล่าวว่าคุณลักษณะโดยส่วนรวมของบุคคลนั้น ส่วนใหญ่เป็นผลสืบเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูทางบ้าน และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับตั้งแต่วัยทารก และวัยเด็ก แม้เมื่อเจริญวัยขึ้น บุคคลผู้นั้นจะมีประสบการณ์เพิ่มขึ้นอีกมาก แต่ประสบการณ์เหล่านั้นหาได้มีอิทธิพลลึกซึ้งไปถึงประสบการณ์เดิมอันเป็นรากฐานที่สะสมมาแต่เยาว์วัยไมฉนั้น การอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความเจริญเติบโต และบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างดี (ละมายมาศ ศรทัตต์ 2504 : 1)

เซียร์ส และคณะ ได้กล่าวว่า (Sears Maccoby and Lewin, 1975 : 1 - 4, 372) การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง การอบรมเลี้ยงดูนั้นเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัวไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น พ่อ หรือแม่ และความรักของพ่อ แม่ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาจริยธรรมในตัวของเด็ก เด็กที่ได้รับการรัก ความอบอุ่น จะเกิดความพอใจ และมีความสุขเมื่ออยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดู เด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้สึกตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่างเหินจากผู้เลี้ยงดู ความหวาดกลัว ความวิตกกังวลจะเกิดขึ้น เด็กจะแก้ความรู้สึกนี้ได้โดยการ แสดงการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดู จึงเกิดการเลียนแบบลักษณะต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดู

นักจิตวิทยาพัฒนาการมีความเชื่อว่า วิธีที่เด็กถูกอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยทารกจนเติบโตเป็นปัจจัยรวมกับลักษณะทางสรีระของเด็ก ในอันที่จะบ่งชี้ให้เด็กมีลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพไปไต่ต่าง ๆ กัน (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522 : 24)

เจมส์ อาร์ เรสต์ (James R. Rest) นักจิตวิทยาที่เคยฝึกงานและทำงานวิจัยร่วมกับโคลเบอร์ก ได้เกิดความคิดใหม่เกี่ยวกับลักษณะขั้นพัฒนาการ ซึ่งอ้างอิงทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก โดยแบ่งออกเป็นหกขั้นคือ

ขั้นที่ 1 จริยธรรมแห่งการเชื่อฟัง (Morality of Obedience) เป็นการทำตามคำสั่ง

ขั้นที่ 2 จริยธรรมแห่งการแลกเปลี่ยน (Morality of Instrumental - Egoism and Exchange) เป็นการทำตามข้อตกลงร่วมกัน แต่ละฝ่ายมีสิทธิและความรับผิดชอบตามที่ตกลงกันไว้

ขั้นที่ 3 การทำตามความดีส่วนตัว (Morality of Personal Concordance)

ขั้นที่ 4 การทำตามกฎหมาย (Morality of Law and Duty to - Social Order)

ขั้นที่ 5 การทำตามข้อตกลงของสังคม (Morality of Social - Consensus)

ขั้นที่ 6 การทำตามหลักเกณฑ์ขั้นสูงสุด (Organized Principle)

การอบรมเลี้ยงดู

X พ่อ แม่ และครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางสังคมและพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นผู้ฝึกอบรมให้เด็กรู้จักแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในสังคม ทั้งด้านอุปนิสัย และอารมณ์ เด็กจะคิดหรือเลวร้ายนั้นสามารถพิจารณาได้จากบรรยากาศในบ้าน สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง ที่พักอาศัยฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัว สิ่งเหล่านี้ต่างก็เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

การอบรมเลี้ยงดู เป็นการอบรมให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังโดยมี พ่อแม่ เป็นผู้มีส่วนในการเสริมพฤติกรรม (ไวรัช เจียมบรรจง 2522 : 47) คงเคื่อน พันธมนาวิน กล่าวว่ การอบรมเลี้ยงดูคือการที่บิดา มารดา หรือผู้ดูแลเด็ก ปฏิบัติต่อเด็ก โดยการที่ผู้เลี้ยงดูกับเด็กมีการติดต่อกัน อันเป็นทางใหญ่เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือลงโทษการกระทำต่าง ๆ ของเด็กได้ และเด็กยังมีโอกาสสังเกต และเลียนแบบการกระทำต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูอีกด้วย วิธีการในการอบรมเลี้ยงดูนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ ความเชื่อ ลักษณะนิสัย ความนิยมของสังคมที่ผู้เลี้ยงดูเป็นสมาชิกอยู่ นอกจากนี้ลักษณะต่าง ๆ ของผู้เลี้ยงดูจะคล้ายคลึงกับลักษณะของคนในสังคมนั้นด้วย ดังนั้นผู้เลี้ยงดูจึงถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ ในสังคมให้แก่เด็ก (คงเคื่อน พันธมนาวิน 2520 : 21) *

การอบรมเลี้ยงดูกับจริยธรรม

จริยธรรมของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างมาก เชียร์ส และคณะ (Sears, Maccoby and Lewin. 1957 . 367) กล่าวว่า นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์ อธิบายการก่อตั้งลักษณะทางจริยธรรมให้แก่สมาชิกในสังคม โดยระบุว่าเด็กเล็ก ๆ เรียนรูว่อะไรดี อะไรชั่วจากบุคคลใกล้ชิดซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมโดยผ่านกระบวนการเทียบเคียง (Identification) เด็กจะใช้วิธีเลียนแบบผู้มีอำนาจ และผู้ที่ตนรัก จนในที่สุดเด็กจะยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติของตน โดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังทางจิตใจแล้ว ย่อมจะเกิดความขัดแย้งในใจเมื่อมีความอยาก ความต้องการที่ไม่เหมาะสมกับกาละเทศะของสังคมตามที่ตนได้รับรู้กฎเกณฑ์ ถ้าบุคคลกระทำชั่ว ทั้ง ๆ ที่ไม่มีผู้เห็น บุคคลนั้นจะเกิดความละอายใจตนเอง มีความไม่สบายใจ ซึ่งเป็นลักษณะของการลงโทษตนเอง และในโอกาสต่อไปบุคคลนั้นย่อมจะละเว้นไม่กระทำชั่ว โดยไม่จำเป็นต้องมีความควบคุมจากบุคคลภายนอก นั่นคือเขามีความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดี (คงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจบปัจจนึก 2520 : 8)

ในช่วงก่อนวัย 2 ขวบ เป็นช่วงที่เด็กยังไม่มีจริยธรรม เด็กจะมีความเห็นแก่ตัว ต้องการให้ผู้อื่นบำักความอยากทางกายของตนโดยไม่คำนึงถึงกาละเทศะ เป็นแต่ผู้รับไม่คำนึง

ถึงผู้ใหม่เลี้ยงมักจะมองดูว่ายังไม่ถึงเวลาที่จะอบรมให้เป็นคนดี ซึ่งแท้จริงแล้ววัยทารก เป็นวัยที่มีความสำคัญที่สุด ในการเตรียม วิชาของลูก เพื่อเติบโตเป็นคนดีต่อไป ดังนั้นใน วัยทารกเด็กควรจะได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ซึ่งเป็นการเตรียมจิตใจให้เด็ก ใ้เริ่มเรียนรู้ทางสังคมเป็นครั้งแรก นักจิตวิทยาที่มีความเชื่อว่าตามปกติไม่เกิดการเรียนรู ขึ้นแรกนั้นแล้ว จะไม่สามารถเรียนรู้ทางสังคมได้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ฉะนั้นพ่อ แม่ หรือบุคคลเด็กจึงควรตระหนักถึงการวางรากฐานให้เด็ก ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้มีจริยธรรมส่งต่อไป เด็กทารกจนถึงประมาณเจ็ดขวบ ส่วนมากมักจะใช้ การหลอหลีกไม่ให้อุณหภูมิทางกาย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน 2520 : 207) คุณ (Kuhn.1976 : 162 - 166) ได้ศึกษากับเด็กอายุ 5 - 8 ปี จำนวน 50 คน โดยใช้วิธีการเช่นเดียวกับ โคลเบอร์ก โดยศึกษาระยะยาวในวงหกเดือน และหนึ่งปี พบว่าลำดับขั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กในวัยนี้อยู่ในขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 3 การที่เด็กติดอยู่กับขั้นที่ 1 ก็เพราะเด็กยังต้องการ การควบคุมอย่างใกล้ชิดจากผู้เลี้ยงดูเพื่อ คอยตรวจตราความประพฤติของเด็ก เมื่อขาดผู้ควบคุมเด็กก็ยังไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ต้องพึ่งการควบคุมจากภายนอก

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและการอบรมเลี้ยงดูในเด็กเล็กมีน้อยมาก ส่วนมาก มักจะศึกษากับเด็กโต การศึกษากับเด็กเล็กมักจะใช้ทฤษฎีของ เพียเจต์เป็นส่วนใหญ่ และ ตามทฤษฎีของ โคลเบอร์กบ้าง ฮอฟแมน กล่าวถึงความเชื่อในเรื่องจริยธรรมของเพียเจต์ ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางการคิด และการอบรมเลี้ยงดู ของพ่อ แม่ เช่น ถ้าพ่อ แม่เลี้ยงดูลูกแบบให้ความเสมอภาค เด็กก็จะมีโอกาสได้พบปะกับ กลุ่มเพื่อน มีสัมพันธภาพที่ดี จะทำให้พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก้าวหน้าไปตามวัยได้ เร็วยิ่งขึ้น แต่ถาพ่ แม่เลี้ยงดูแบบใช้อำนาจข่มขู่เด็ก จะทำให้เด็กมีพัฒนาการ ทาง จริยธรรมล่าช้าออกไป นอกจากนี้ เพียเจต์ ได้แนะนำให้พ่อ แม่เลี้ยงดูลูกโดยวิธีให้เงื่อนไข แบบรู้จักตอบแทนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาจริยธรรมไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น ส่วนลักษณะ จริยธรรมขั้นต่ำหรือขั้นยึกความเป็นจริงที่เห็นได้ชัด จะคอย ๆ หมดไป (Hoffman. 1970 : 267) มีนักจิตวิทยาที่ได้นำเอาความเชื่อตามทฤษฎีของ เพียเจต์ไปทำการศึกษา

วิจัย เช่น แมกเรย์ ได้ศึกษาถึงพัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของ เพียเจต์ โดยศึกษา กับเด็กอายุ 5 - 14 ปี ในเรื่องการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก เช่น เวลากับบ้าน การทำการบ้าน เวลาเข้านอน โดยการถามจากตัวเด็กเอง ผลที่ได้คือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากหรือน้อยนั้น มีลักษณะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน (Mac Rac. 1954 : 14 - 18)

ฮอฟแมน ได้รวบรวมการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักกับลักษณะ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมสี่ประการคือ การมีความรู้สึกผิด การยอมรับ และสารภาพผิด การ ยึดหลักภายในตน การต้านทานสิ่งยั่วยวน ผลที่ได้คือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรัก มากทั้งชายและหญิงในช่วงอายุ 4 - 13 ปี จะมีลักษณะทางจริยธรรมดีประเภทสูงกว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อย นอกจากนี้ ฮอฟแมน ยังพบว่า การใช้เหตุผลใน การอบรมสั่งสอนเด็ก มีความสัมพันธ์ทางบวก กับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กโดยเฉพาะ ในเด็กที่มีอายุห้าปี (Hoffman. 1970 : 291) ซึ่งตรงกับกรวิจัยของ โวลเตอร์ และปาร์ค ที่พบว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล จะเป็นเด็กที่ไม่ก้าวร้าว รู้จักผิดชอบชั่วดี และมีความรู้สึกละอายผิด (คงเคื่อน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก 2520 : 29) ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เด็กได้รับความรักและความอบอุ่น ได้รับ สิทธิเสรีภาพอย่างพอเหมาะพอควร (Hurlock. 1955 : 433 - 435 อ้างจาก จิตรา เฝ้าทรัพย์ 2520 : 98) เด็กจะรู้สึกว่ามีค่า บารดาปฏิบัติต่อเขาด้วยความยุติธรรม เด็กจะไม่เกิดความคับข้องใจ หรือรู้สึกว่าตนถูกบังคับ หรือทอดทิ้ง ทำให้เด็กมีความรู้สึก ที่ดีคือบิดา มารดา และผู้อื่น ซึ่งเบอร์ตัน (Burton. 1976 : 157) ได้สรุปไว้ว่าจาก งานวิจัยของนักจิตวิทยาหลายคนพบว่า ความสัมพันธ์อันอบอุ่นระหว่าง แม่กับลูกเป็น สถานการณ์ที่ดีจำเป็นสำหรับปลูกฝังและส่งเสริมความดีงามให้กับลูก ซึ่งตรงกับการศึกษา ของเอ็ดเวอร์ด ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ได้เหตุผลเชิง จริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (Edwards. 1974 : 76 - A)

ส่วนการวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูใน เด็กเล็ก ได้แก่ การศึกษาการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็กก่อน

วัยเรียนตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก พบว่าการตัดสินใจทางจริยธรรมของเด็ก สัมพันธ์อย่างมากกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลอย่างเด่นชัด และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักนวลสงวนอย่างเด่นชัด ส่วนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของ โคลเบอร์ก ปรากฏว่า เด็กก่อนวัยเรียน (4 - 6 ปี) มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 คือ ยึดหลักการหลบหลีกการลงโทษมากที่สุดอย่างเด่นชัด ส่วนการใช้เหตุผลขั้นที่ 2 คือ ยึดหลักการแสวงหารางวัลมีเป็นอันดับรองลงมา และมีจำนวนน้อยมากที่สุดใช้เหตุผลขั้นที่ 3 คือ ยึดหลักทำตามผู้อื่นเห็นชอบโดยเด็กที่มีอายุมากกว่า มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522 : 153 - 155)

เคช วิโย (เคช วิโย 2522 : 68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านความคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่างกัน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และปล่อยปละละเลย และเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งตรงกับการศึกษาของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 115) ที่พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวัดกัน ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย ทำให้สามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้คือ

สมมติฐานในการวิจัย

1. เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุสูงขึ้น จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น
2. จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู
3. เด็กก่อนวัยเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษและแบบปล่อยปละละเลย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารังนี้ เป็นเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 4 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาล ปีการศึกษา 2522 จำนวน 90 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้มาโดยวิธีการ ดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวนเจ็ดโรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) กับนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 1 โดยไม่จำกัดเพศ วรรณะ อายุละ 30 คนสามระดับอายุ รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 90 คน

ระดับอายุ 4 ปี ถึง 4 ปี 11 เดือน 30 คน

5 ปี ถึง 5 ปี 11 เดือน 30 คน

6 ปี ถึง 6 ปี 11 เดือน 30 คน

รวม 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 14 ข้อ ในขอบเขตของการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ใช้เหตุผล) การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ (เข้มงวดกวดขัน) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะของแบบทดสอบ สร้างเป็นข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์ แล้วให้เด็กตัดสินใจการกระทำของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู โดยมีสามตัวเลือก ซึ่งแต่ละตัวเลือกจะแทนการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ แบบทดสอบนี้ใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

การให้คะแนนแบบทดสอบชุดนี้ ให้เป็นความถี่ของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ ซึ่งจะนำมาใช้ตัดสินว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละคนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่งนั้น อาศัยเกณฑ์ดังนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างมีความถี่ของการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้น ๆ สูงสุด
2. ความถี่ของการอบรมเลี้ยงดูที่สูงสุดนั้น จะต้องแตกต่างจากความถี่ของการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ ไม่น้อยกว่า 25% ของจำนวนข้อในแบบทดสอบทั้งหมด

ลำดับขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

1. ศึกษาความหมายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยการศึกษาคำถามที่เป็นสถานการณ์และคำตอบจากตัวเด็ก โดย

1.1 ศึกษาสถานการณ์ที่จะนำมาใช้เป็นคำถาม โดยการสัมภาษณ์เด็กในวัย 4 - 6 ปี

1.2 นำผลที่ได้จากข้อ 1.1 มาสร้างคำถาม

1.3 สร้างแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยอาศัยผลจากการศึกษาในข้อ 1 และข้อ 2.

2. ทดสอบเพื่อวิเคราะห์ ท้าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ใช้แบบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยให้ครูทรงคุณวุฒิทางจิตวิทยาและผู้มีประสบการณ์ในการสอนเด็กก่อนวัยเรียนตรวจ เพื่อใหแบบทดสอบมีความถูกต้องและเหมาะสมกับการนำไปทดสอบเด็กในระดับก่อนวัยเรียนที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ หาได้โดยวิธีนำไปทดสอบกับเด็กก่อนวัยเรียนในช่วงอายุ 4 - 6 ปี ระดับอายุละหกคน จำนวน 18 คน โดยใช้วิธีสอบซ้ำ (Test - Retes) ห่างกันสองสัปดาห์ โดยทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วนำคะแนนความถี่ที่ได้มาหาค่าความสัมพันธ์ แบบสัมประสิทธิ์ เรียงลำดับของสเปียร์แมน (Spearman Rank order Correlation Coefficient (ρ)) (วิเชียร เกตุสิงห์ : 34) ได้ค่าความเชื่อมั่น .762

ตัวอย่างแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

สถานการณ์ที่เป็นคำถาม	การอบรมเลี้ยงดูแบบ		
	ประชาธิปไตย	ลงโทษ	ปล่อยปละละเลย
1. ถ้าเด็ก ๆ ทำงานแตกคุณแม่จะ	เก็บเศษแก้วไปทิ้ง	ว่า คุณ	ไม่ว่า เฉย
2. ถ้าเด็ก ๆ ไม่ยอมทานข้าวคุณแม่จะ	รอให้หิว	บังคับ	เฉย ๆ
3. ถ้ามีคนมาฟ้องว่าเด็ก ๆ เกเรทำผิด คุณแม่จะ	เตือนว่าอย่าทำ	ดู ดี	เฉย ๆ
4. ถ้าเด็ก ๆ ร้องเพลงให้คุณแม่ฟัง คุณแม่จะ	ชม รัก คบมือ	หนวกหู ยุง	เฉย ๆ

ฯลฯ

2. แบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน เป็นแบบทดสอบทางค่านิยมจริยธรรม มี

14 ค่าน ประกอบด้วย

- 2.1 ความซื่อสัตย์
- 2.2 ความเอื้อเฟื้อ
- 2.3 ความสามัคคี
- 2.4 ความมีน้ำใจ
- 2.5 ความเสียสละ
- 2.6 ความยุติธรรม
- 2.7 ความกตัญญูกตเวที
- 2.8 ความมีระเบียบวินัย
- 2.9 ความเมตตากรุณา
- 2.10 ความขยัน
- 2.11 ความรับผิดชอบ
- 2.12 การควบคุมตนเอง
- 2.13 การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
- 2.14 การเคารพสิทธิของผู้อื่น

ผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมจริยธรรมทั้ง 14 ด้าน และลักษณะแบบทดสอบ ต่อจากนั้น ผู้วิจัยและ พรณีย์ กันทรากกร ได้ร่วมกัน สร้างแบบทดสอบ โดยผู้วิจัยสร้างร่วมกับ พรณีย์ ในเจ็ดด้านแรก และพรณีย์ สร้างเจ็ดด้านหลัง โดยให้หลักเกณฑ์อันเดียวกัน และได้นำทั้งหมด มารวมกันโดย พรณีย์ เป็นผู้เก็บรวบรวมแบบทดสอบทั้งหมดไปสร้างเป็นรูปภาพแล้วได้นำไป หาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบโดยการหาความเที่ยงเชิงประจักษ์ (Face Validity) และหาความเชื่อมั่น โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split half) ได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น .9

ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบทดสอบไม่ใช้ภาษา (Non - Verbal test) เป็นแบบรูปภาพโดยสร้างภาพที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหาแล้วให้เด็กตัดสินใจจากรูปภาพ พร้อมทั้งแสดงเหตุผล ของการตัดสินใจแบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ การทดสอบใช้วิธี ทดสอบเป็นรายบุคคล

เกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้ที่ตอบถูกต้องว่ามีจริยธรรมใดหนึ่งคะแนน ผู้ที่ตอบผิดไม่มี จริยธรรมใดศูนย์คะแนน

ลำดับชั้นในการสร้างแบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน

1. ศึกษาความหมายของจริยธรรม รวบรวมจริยธรรมด้านต่าง ๆ
2. ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โกลเบอร์ก
3. สร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหตามจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่จะศึกษาและ คำตอบที่เป็นตัวเลือก แล้วนำไปวาดเป็นรูปภาพ
4. นำไปทดสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ จริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนไปทำการทดสอบกับเด็ก เป็นรายบุคคล นำแบบทดสอบนั้นมาตรวจ เพื่อจำแนกว่าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใด โดยถือเอาคะแนนความถี่อันที่สูงที่สุดเป็นเกณฑ์และต้องแตกต่างจากคะแนนความถี่ของการ

อบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ตั้งแต่ 25% ของจำนวนข้อ คะแนนความถี่ในการอบรมเลี้ยงดูแบบใด สูงที่สุด ถือว่าเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูในแบบนั้น

2. ทดสอบจริยธรรม โดยนำเด็กที่ผ่านการทดสอบการอบรมเลี้ยงดูแล้ว มา ทดสอบโดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ผู้วิจัยบันทึกเหตุผลของเด็กที่ตอบแบบทดสอบแต่ละข้อไว้ แล้วตรวจให้คะแนน นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อทดสอบ สมมติฐานต่อไป

วิธีจัดการกับข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (สวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2515 : 51)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (สวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2515 : 100)

$$SD = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. วิเคราะห์ความแปรปรวน คะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน

โดยใช้

$$F = \frac{MS \text{ Between}}{MS \text{ within}}$$

เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ก็ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ Q - Statistic แบบ Newman Kucl (Winer 1962 : 105 - 142)

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยฐานะและการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้ χ^2
แบบ 2 มิติ (ประกอบ กรรณสูตร 2515 : 125)

$$\chi^2 = \frac{(F_o - F_e)^2}{F_e}$$

4. ทดสอบความแตกต่างของการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้ χ^2 แบบ 1 มิติ (ประกอบ กรรณสูตร 2515 : 124)

5. หาการร้อยละของจำนวนคนที่มีจริยธรรมแต่ละด้านในแต่ละระดับอายุ โดยใช้

สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{N \times X}{100}$$

ผลการค้นคว้า

ข้อทดลองเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงกัน จึงกำหนดคำสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- X แทน คะแนนดิบ
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- S^2 แทน ค่าความแปรปรวน
- F แทน ค่าสถิติในการวิเคราะห์ด้วย F - Statistic
- q แทน q - statistic
- SS แทน ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean of Square)
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- * แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- χ^2 แทน Chi - Square
- Fo แทน ความถี่ที่เฝ้าจากการปฏิบัติการ
- Fe แทน ความถี่ตามสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอตามลำดับดังนี้

1. จริยธรรม 14 ด้าน และระดับจริยธรรมที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวันเรียนแต่ละระดับอายุ

2. เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรม ในระดับอายุที่แตกต่างกัน
3. เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม กับการอบรมเลี้ยงดู
5. เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ
1. จริยธรรม 14 ด้านที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวัยเรียนแต่ละระดับอายุ แยกวิเคราะห์แต่ละด้านดังนี้

- จริยธรรมด้านที่
1. ความซื่อสัตย์
 2. ความเอื้อเฟื้อ
 3. ความสามัคคี
 4. ความมีน้ำใจ
 5. ความเสียสละ
 6. ความยุติธรรม
 7. ความกตัญญูทดแทน
 8. ความมีระเบียบวินัย
 9. ความเมตตากรุณา
 10. ความขยัน
 11. ความรับผิดชอบ
 12. การควบคุมตนเอง
 13. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
 14. เคารพสิทธิของผู้อื่น

จากเกณฑ์การตัดสินโดยถือเอา 80% ของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามีจริยธรรมในค่านั้น ๆ จึงจะถือว่ามีความสัมพันธ์กับค่านั้นซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนจริยธรรม 14 ด้าน แยกตามระดับอายุ

จริยธรรม 14 ด้าน	คะแนนจริยธรรมตามระดับอายุ		
	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี	อายุ 6 ปี
1. ความซื่อสัตย์	28	24	27
2. ความเอื้อเฟื้อ	27	28	29
3. ความสามัคคี	18	23	27
4. ความมีน้ำใจ	26	28	29
5. ความเสียสละ	29	28	30
6. ความยุติธรรม	23	28	30
7. ความกตัญญูทดแทน	28	29	28
8. ความมีระเบียบวินัย	27	27	30
9. ความเมตตากรุณา	30	30	29
10. ความขยัน	23	26	30
11. ความรับผิดชอบ	21	23	29
12. การควบคุมตนเอง	30	29	29
13. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	24	26	28
14. เคารพสิทธิของผู้อื่น	28	29	30

80 เปอร์เซนต์ของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่ามีจริยธรรมในด้านนั้น ๆ เท่ากับ 24 คะแนน จากตาราง 2 แสดงว่า

อายุสี่ปีจริยธรรมด้านความสามัคคี ความยุติธรรม ความขยัน ความรับผิดชอบ ไม่ถึงเกณฑ์ 80% นอกนั้นอยู่เหนือเกณฑ์ 80%

อายุห้าปีจริยธรรมด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบไม่ถึงเกณฑ์ 80% นอกนั้น อยู่เหนือเกณฑ์ 80%

อายุหกปีจริยธรรมทั้ง 14 ด้าน อยู่เหนือเกณฑ์ 80%

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนพัฒนาการทางจริยธรรม เมื่อแยกพิจารณา จริยธรรม
แต่ละด้าน

จริยธรรม	$\bar{X}$	SD	S^2
ด้านที่ 1. ความซื่อสัตย์	69.34	1.69	2.85
2. ความเอื้อเฟื้อ	78.4	.816	.665
3. ความสามัคคี	51.37	3.68	13.54
4. ความมีน้ำใจ	76.54	1.24	1.53
5. ความเสียสละ	84.1	.816	.665
6 ความยุติธรรม	72.9	2.94	8.64
7. ความกตัญญูทดแทน	80.27	.471	.221
8. ความมีระเบียบวินัย	78.4	1.41	1.988
9. ความเมตตากรุณา	88.01	.471	.221
10. ความขยัน	69.34	2.86	8.179
11. ความรับผิดชอบ	59.21	3.39	11.49
12. การควบคุมตนเอง	86.04	.471	.221
13. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	67.6	1.63	2.65
14. เคารพสิทธิของผู้อื่น	84.1	.816	.665

จากการวาง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนน
จริยธรรมแต่ละด้าน จากค่าเฉลี่ยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจริยธรรมที่สูงสุดได้แก่ ด้าน 9
คือความเมตตากรุณา รองลงไปตามลำดับคือ การควบคุมตนเอง ความเสียสละ เคารพ
สิทธิของผู้อื่น กตัญญูทดแทน ความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย ความมีน้ำใจ ความยุติธรรม
ความซื่อสัตย์ ความขยัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ และความสามัคคี ได้

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หลังจากนั้นนำคะแนนจริยธรรมในแต่ละด้านไปวิเคราะห์ความแปรปรวน
ถึงปรากฏความตาราง 4

ตาราง 4 ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมของเฝ้ากองเว็ยเรียนที่มีระดับอายุต่างกัน
แยกวิเคราะห์จริยธรรมแต่ละด้าน

จริยธรรม	SS		MS		df	F
	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม		
ความซื่อสัตย์	.0293	9.37	.150	.107	2,87	1.40
ความเอื้อเฟื้อ	0.06	5.6	.03	.064	2,87	.652
ความสามัคคี	1.35	15.27	.676	.176	2,87	2.85*
ความมีน้ำใจ	.16	6.3	.08	.072	2,87	1.09
ความเสียสละ	.06	2.9	.03	.032	2,87	.93
ความยุติธรรม	.86	7.24	.43	.083	2,87	5.18*
ความกตัญญูกตเวที	.03	4.7	.015	.054	2,87	.27
ความมีระเบียบวินัย	.2	5.6	.1	.064	2,87	1.56
ความเมตตากรุณา	.02	.7	.01	1.1	2,87	.0091
ความขยัน	.86	8.84	0.43	.101	2,87	4.25*
ความรับผิดชอบ	.827	8.83	.413	.101	2,87	4.072*
การควบคุมตนเอง	.02	1.94	.01	.022	2,87	.45
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	.26	10.14	.13	.116	2,87	1.12
เคารพสิทธิของผู้อื่น	.06	2.84	.03	.032	2,87	.93

$$F .05 (df = 2,87) = 3.15$$

จากตาราง 4 แสดงว่า จริยธรรมในค่านต่าง ๆ ของเด็กในวัยอายุ 4, 5, 6 ปี ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจริยธรรมด้านที่ 3 ด้านที่ 6 ด้านที่ 10 และที่ 11 ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบเป็นรายคู่ของจริยธรรมแต่ละด้านว่าเด็กในอายุระดับใด มีจริยธรรมแตกต่างกับจริงโดยใช้ q - statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลในตาราง 5, 6, 7, 8

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านความสามัคคี (ด้านที่ 3) ระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี

ระดับอายุ				
		อายุ 4	อายุ 5	อายุ 6
	$\bar{X}$	6	77	.9
อายุ 4	.6	—	.16	.3*
อายุ 5	.77		—	.13
อายุ 6	.9			—
		r	2	3
		MSw/n / $q .95$	.215	.258

จากตาราง 5 แสดงว่า เด็กที่มีอายุหกปี มีจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของจริยธรรมด้านความสามัคคี ของเด็กที่มีอายุหกปีกับห้าปี และห้าปีกับสี่ปี

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ของค่าเฉลี่ยจรรยาบรรณความยุติธรรม (ค่าที่ 6) ระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี

ระดับอายุ		อายุ 4	อายุ 5	อายุ 6
	$\bar{X}$	.766	.73	1
อายุ 4	.766	—	.17*	.23*
อายุ 5	.93		—	.07
อายุ 6	.1			—
		r	2	3
		$\sqrt{MSw/n}$ q .95	.147	.175

จากตาราง 6 แสดงว่า พัฒนาการด้านความยุติธรรมของเด็กในระดับอายุห้าปี สูงกว่าอายุสี่ปี และหกปีสูงกว่าอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กอายุ หกปีกับอายุห้าปี มีจรรยาบรรณความยุติธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์ (ค่าที่ 10) ระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี

ระดับอายุ		อายุ 4	อายุ 5	อายุ 6
	$\bar{X}$	.766	.866	1.0
อายุ 4	.766	—	.10	.234*
อายุ 5	.866		—	.134
อายุ 6	1.0			—
		r	2	3
		$\sqrt{MSw/n}$ q .95	.187	.196

จากตาราง 7 แสดงว่า เด็กมีอายุหกปี มีจรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนเด็กที่มีอายุหกปีกับห้าปี และห้าปีกับสี่ปี มีจรรยาบรรณด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของค่าเฉลี่ยจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
(งานที่ 11) ระหว่างเด็กอายุ 4, 5, 6 ปี

ระดับอายุ		อายุ 4	อายุ 5	อายุ 6
	$\bar{X}$	.07	.76	.96
อายุ 4	.07	—	.69*	.59*
อายุ 5	.76		—	.2*
อายุ 6	.96			—
	r		2	3
	$\sqrt{MSw/n}$	q .95	.193	.232

จากตาราง 8 แสดงว่า เด็กที่มีอายุหกปี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปีกับห้าปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กอายุห้าปีมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน

จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบ่งเป็นสามชั้น คือ

ชั้นที่ 1 หลีกเลี่ยงการลงโทษ

ชั้นที่ 2 แสวงหารางวัล

ชั้นที่ 3 ทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำตอบของเด็กก่อนวัยเรียนในแต่ละชั้น

ชั้นที่ 1 หลีกเลี่ยงการลงโทษ คำตอบที่พบคือ แม่จะตี ครูจะดุ ถ้าเราจะไม่จับเพื่อนจะไม่รับ จะถูกดุ, ว่า, ตี

ชั้นที่ 2 แสวงหารางวัล คำตอบที่พบคือ แม่จะรัก ครูจะชมว่าเก่ง เพื่อนจะแบ่งให้เป็นคนเก่งใคร ๆ ก็ชม

ชั้นที่ 3 ทำความที่ผู้เห็นชอบ คำตอบที่พบคือ โทกเป็นสิ่งไม่ดี ขโมยไม่ดี ไม่ทำให้บ้านสกปรก ต้องมีระเบียบไว้ตรงเพื่อน จ้องเจ้าน้อย

คำตอบชั้นที่ 3 เป็นคำตอบที่ผู้ทดสอบได้แก้ไขให้เลือกชั้นที่ 1 และ 2 แล้ว แต่เด็กไม่เลือกทั้ง 2 ชั้น และยืนยันในคำตอบเดิม จึงจัดอยู่ในลักษณะชั้นที่ 3 ซึ่งลักษณะของการให้เหตุผลในแต่ละชั้นของแต่ละระดับอายุแสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 9 แสดงเปอร์เซ็นต์ (ร้อยละ) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในแต่ละระดับอายุ

ระดับอายุ	ระดับจริยธรรมการให้เหตุผล		
	ชั้นที่ 1	ชั้นที่ 2	ชั้นที่ 3
4 ปี	82.27%	13.02%	4.17%
5 ปี	70.21%	22.57%	6.22%
6 ปี	51.12%	35.88%	13%

จากตาราง 9 พบว่า เด็กส่วนใหญ่จะตอบในชั้นที่ 1 โดยเด็กอายุสี่ปีมี 82.27% อายุห้าปีมี 70.21% อายุหกปีมี 51.12% เด็กที่ตอบอยู่ในชั้นที่ 2 อายุสี่ปีมี 13.02% อายุห้าปีมี 22.57% อายุหกปีมี 6.22% เด็กที่ตอบอยู่ในชั้นที่ 3 อายุสี่ปีมี 4.17% อายุห้าปีมี 6.22% อายุหกปีมี 13%

2. เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับอายุที่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนจำแนกตามระดับอายุ

ระดับอายุ	N	จริยธรรม		
		$\bar{X}$	SD	S^2
4 - 4/11	30	16.63	2.27	5.15
5 - 5/11	30	17.83	2.15	4.62
6 - 6/11	30	19.23	1.91	3.64

จากตาราง 10 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่าเด็กที่มีอายุสูงขึ้นจะมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ตาราง 11 ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนที่มีระดับอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	101.600	50.800	11.376 *
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	388.500	4.4655	

$$F_{.05} \quad df(2,87) = 3.10$$

จากตาราง 11 แสดงว่า เด็กที่มีระดับอายุแตกต่างกันจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q -statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ เพื่อหาว่าเด็กที่มีอายุสูงขึ้นจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมเพิ่มมากขึ้นจริง ปรากฏผลในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายกลุ่มของคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมในระดับอายุ 4, 5, 6 ปี

ระดับอายุ	อายุ 4 ปี	อายุ 5 ปี	อายุ 6 ปี
	16.63	17.83	19.23
อายุ 4	16.63	—	2.6
อายุ 5	17.83	—	1.17
อายุ 6	19.23	—	—
	r	2	3
	MSw/n	1.084	1.300
	q .95		

จากตาราง 12 แสดงว่า เด็กอายุสี่ปีห้าปี และหกปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยเด็กที่มีอายุมากขึ้น จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 2

3. เปรียบเทียบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ

ตารางที่ 13 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย

ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู			χ^2
ประชาธิปไตย	ลงโทษ	ปล่อยปละละเลย	
N	N	N	
37	34	19	6.2 *

$$\chi^2 .05 \text{ df } (2) = 5.99$$

จากตาราง 13 แสดงว่า การอบรมเลี้ยงดูทั้งสามแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

สมมติฐานคือ จริยธรรมของเด็กมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

ตัวแปร	χ^2
จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู	16.03*

$$\chi^2 .05 \text{ df} = 26 = 15.38$$

จากตาราง 14 แสดงว่า จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

5. เปรียบเทียบจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ

สมมติฐานคือ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจริยธรรมสูงกว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ๆ ทั้งหมด

ตาราง 15 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู	จริยธรรม			
	N	$\bar{X}$	SD	s^2
ประชาธิปไตย	37	18.73	1.64	2.64
ลงโทษ	34	17.91	2.28	5.09
ปล่อยปละละเลย	19	16.35	2.83	8.003

จากตาราง 15 นำไปวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน ที่มี
การอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย ลงโทษ และปล่อยปละละเลย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	73.5254	36.7627	7.6778 *
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	87	416.5746	4.7882	

$$F_{.05} \text{ df } (2,87) = 3.10$$

จากตาราง 16 แสดงว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อหาว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใด มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันจริง ปรากฏผลในตาราง 14

ตาราง 17 เปรียบเทียบเป็นรายคู่ของคะแนนเฉลี่ยจริยธรรม ระหว่างเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตย ลงโทษ และปล่อยปละละเลย

การอบรมเลี้ยงดู		ปล่อยปละละเลย	ลงโทษ	ประชาธิปไตย
	$\bar{X}$	16.35	17.91	18.73
ปล่อยปละละเลย	18.35	—	1.56 *	2.38 *
ลงโทษ	17.91		—	1.54 *
ประชาธิปไตย	18.73			—
		r	2	3
		$\sqrt{MSw/n}$ q .95	1.12	1.34

จากตาราง 17 แสดงว่า

1. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ มีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อ 3

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาจริยธรรมค่านิยมต่าง ๆ ระดับจริยธรรมที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4 - 6 ปี)

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในระดับอายุที่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาว่า เด็กก่อนวัยเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใด

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง จริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูในเด็กก่อนวัยเรียน

5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน

6. เพื่อสร้างแบบทดสอบ การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนอนุบาล ปีการศึกษา 2522 จำนวน 90 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ใช้แบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 14 ข้อ และแบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งพรดิษฐ์ สันทรากกร และผู้วิจัยร่วมกันสร้างขึ้นมีจำนวน 20 ข้อ

3. การรวบรวมข้อมูล ทดสอบนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ครั้งแรก ทดสอบการอบรมเลี้ยงดู เพื่อแยกนักเรียนตามการอบรมเลี้ยงดู ครั้งที่สอง ทดสอบพัฒนาการทางจริยธรรม การทดสอบทั้ง 2 ครั้ง ทดสอบเป็นรายบุคคล แล้วนำคะแนนที่ได้ ไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ F - test ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเพื่อหาความแตกต่างระหว่างอายุ ทดสอบความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมเมื่อมีการอบรมเลี้ยงดูในแบบต่าง ๆ และใช้ q - statistic แบบ Newman Keul ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มต่าง ๆ เมื่อพบว่าการทดสอบด้วย F - test มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ใช้ χ^2 เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ และหาความสัมพันธ์ของพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จริยธรรม 14 ด้าน ที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวันเรียนในแต่ละระดับอายุพบว่า อายุสี่ปี จริยธรรมด้านที่ 3, 6, 10, 11 ไม่ถึงเกณฑ์ 80% นอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ อายุห้าปี จริยธรรมด้านที่ 3, 11 ไม่ถึงเกณฑ์ 80% นอกนั้นอยู่ในเกณฑ์ อายุหกปี จริยธรรมทั้ง 14 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ 80%

2. เมื่อทดสอบจริยธรรมแต่ละด้าน แยกตามระดับอายุ พบว่าจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ของเด็กในระดับอายุ 4, 5, 6 ปี ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจริยธรรม (ด้านที่ 3) ด้านความสามัคคี ด้านความยุติธรรม (ด้านที่ 6) ด้านความซื่อสัตย์ (ด้านที่ 10) ด้านความรับผิดชอบ (ด้านที่ 11) ที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

2.1 จริยธรรมด้านความสามัคคี เด็กที่มีอายุหกปี มีจริยธรรมด้านความสามัคคีสูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความแตกต่างของจริยธรรมด้านความสามัคคี ของเด็กที่มีอายุหกปีกับห้าปี และห้าปีกับสี่ปี

2.2 จริยธรรมด้านความยุติธรรม เด็กอายุห้าปีมีจริยธรรมด้านความยุติธรรมสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี และเด็กอายุหกปีสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กอายุหกปีกับอายุห้าปี มีจริยธรรมด้านความยุติธรรมไม่แตกต่างกัน

2.3 จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เด็กที่มีอายุหกปีมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเด็กที่มีอายุหกปีกับห้าปี และห้าปีกับสี่ปี มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

2.4 จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ เด็กที่มีอายุหกปี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กที่มีอายุสี่ปีกับห้าปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กอายุห้าปี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน เด็กส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในขั้นที่ 1 ในทุกระดับอายุ เมื่ออายุมากขึ้น เปอร์เซ็นต์ของขั้นที่ 1 จะลดลง แต่เปอร์เซ็นต์ของขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 จะสูงขึ้น

4. เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับอายุที่แตกต่างกัน เด็กที่มีระดับอายุแตกต่างกันจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า เด็กอายุสี่ปี สามปี และหกปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน โดยเด็กที่มีอายุสูงขึ้นจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. เปรียบเทียบรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบบังคับ และ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ตามลำดับ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูสามแบบกับจริยธรรม เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

7.1 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบบังคับ และแบบปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบสงโพน มีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จริยธรรม 1. กางที่เกิดขึ้นในเด็กก่อนวัยเรียนในแต่ละระดับอายุ การศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กอายุห้าปี มีจริยธรรมทั้ง 14 ด้าน อยู่เหนือเกณฑ์ 80 เปอร์เซนต์ นั่นคือเด็กอายุห้าปีมีสังกัดของจริยธรรมทั้ง 14 ด้านเกิดขึ้น ส่วนเด็กอายุห้าปี มีจริยธรรมเกิดขึ้น 12 ด้าน ยกเว้นด้านที่ 3 ความสามัคคี และด้านที่ 11 ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสังกัดของจริยธรรมที่ยังไม่เกิดกับเด็กอายุห้าปี และในเด็กอายุสี่ปี มีจริยธรรมเกิดขึ้น 10 ด้าน ยกเว้นด้านที่ 3 ความสามัคคี ด้านที่ 6 ความยุติธรรม ด้าน 10 ความซื่อสัตย์ และด้านที่ 11 ความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นสังกัดของจริยธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นในอายุนี้นี้

เมื่อทดสอบจริยธรรมแต่ละด้าน แยกตามระดับอายุ พบว่าจริยธรรมในด้านต่าง ๆ ของเด็กในระดับอายุ 4, 5, 6 ปี ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจริยธรรมด้านความสามัคคี (ด้านที่ 3) ความยุติธรรม (ด้านที่ 6) ความซื่อสัตย์ (ด้านที่ 10) ความรับผิดชอบ (ด้านที่ 11) ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า

จริยธรรมด้านความสามัคคี ของเด็กอายุห้าปี สูงกว่าเด็กอายุสี่ปี จากตาราง 2 จริยธรรมด้านความสามัคคี ยังไม่เกิดในเด็กอายุสี่ปี ส่วนเด็กอายุห้าปี มีจริยธรรมด้านความสามัคคีเกิดขึ้นแล้ว

จริยธรรมด้านความยุติธรรม ของเด็กอายุห้าปี สูงกว่าเด็กอายุสี่ปี และเด็กอายุห้าปีสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี จากตาราง 2 จริยธรรมด้านความยุติธรรมยังไม่เกิดในเด็กอายุสี่ปี ส่วนเด็กอายุห้าปีและหกปี มีจริยธรรมด้านความยุติธรรมเกิดขึ้นแล้ว และพบว่าจริยธรรมด้านความยุติธรรมไม่แตกต่างกัน ในเด็กอายุห้าปีกับห้าปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ เด็กอายุหกปีมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กอายุสี่ปี จากตาราง 2 จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ยังไม่เกิดในเด็กอายุสี่ปี แต่เกิดในเด็กอายุห้าปี ทั้งนี้เพราะเด็กอายุห้าปีและหกปี มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่ต่างกัน แต่มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่าเด็กอายุสี่ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ เด็กอายุหกปี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กอายุสี่ปีและห้าปี และเด็กอายุห้าปี มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี จากตาราง 2 จริยธรรมด้านความรับผิดชอบเกิดในเด็กอายุหกปี ส่วนเด็กอายุสี่ปีและห้าปียังไม่เกิด ถึงแม้ว่าเด็กอายุสี่ปีและห้าปี จะมีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่จริยธรรมด้านความรับผิดชอบของเด็กอายุสี่ปีและห้าปีก็ยังไม่ถึงเกณฑ์ 80 เปอร์เซนต์

2. ระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน

การศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ ในทุกระดับอายุ ใจเหตุผลในชั้นที่ 1 มากที่สุด รองลงมาเป็นชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 ตามลำดับ เมื่ออายุมากขึ้น เปอร์เซนต์ของการใจเหตุผลชั้นที่ 1 ลดลง แต่เปอร์เซนต์ของการใจเหตุผลในชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 จะเพิ่มขึ้น เมื่ออายุมากขึ้น แสดงว่าเด็กส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในชั้นที่ 1 เมื่ออายุมากขึ้นก็เริ่มพัฒนาไปสู่ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ (ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์ 2522 : 135) ที่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กอายุ 4 - 6 ปี อยู่ในชั้นที่ 1 มากที่สุด คือยึดหลักหลบหลีกการถูกลงโทษ รองลงมาคือชั้นที่ 2 ที่ยึดหลักการแสวงหารางวัล และมีจำนวนน้อยมากที่ตอบชั้นที่ 3 ยึดหลักทำตามผู้อื่นเห็นชอบ

3. เปรียบเทียบพัฒนาการทางจริยธรรมในระดับอายุที่แตกต่างกัน

การศึกษาครั้งนี้พบว่า เด็กที่มีระดับอายุแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่า เด็กอายุหกปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุห้าปีและสี่ปี เด็กอายุห้าปีมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุสี่ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ก่อนวัยเรียนอายุ 4, 5, 6 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น ตามระดับอายุ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และสอดคล้องกับการศึกษาของไคลเบอร์ก (Kohlberg 1964 : 383 - 432) ที่ไคศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับระดับอายุ ในเด็กอเมริกาอายุ 7 - 16 ปี พบว่าจริยธรรมของบุคคลจะพัฒนาขึ้นตามอายุ และจากการศึกษาของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 117) ที่พบว่า เด็กอายุ 11 - 12 ปี มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กอายุ 9 - 10 ปี นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาจริยธรรมตามทฤษฎีของเพียเจต์ ซึ่งปรากฏว่า การศึกษาเป็นจำนวนมากให้ผลตรงกันว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางจริยธรรม นั่นคือ อายุมากขึ้นจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้น

4. รูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ

การศึกษาค้นคว้าพบว่า การอบรมเลี้ยงดูทั้งสามแบบคือ แบบประชาธิปไตย แบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากกล่าวได้ว่า เด็กไทยก่อนวัยเรียนส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย รองลงมาคือ แบบลงโทษ และแบบปล่อยปละละเลย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประพันธ์ สุทราวาส ในเรื่องความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้มีการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีจำนวนสูงสุด (ประพันธ์ สุทราวาส 2519 : 22) นอกจากนี้จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พบว่าพ่อแม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผล หรือแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบอื่น ๆ (เฉลิมพล ตันสกุล 2521 และอรนุช หคิมประเสริฐ 2520)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู

การศึกษาค้นคว้าพบว่า จริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากจริยธรรมของเด็กมิได้มีติดตัวมาตั้งแต่เกิด เด็กจะเรียนรู้จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน และการอบรม

เลี้ยงดูของพ่อแม่ เด็กในวัยนี้ยังต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ ในการตอบสนองความต้องการทางกาย จึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามคำชี้แจงของพ่อแม่ การยอมตามของเด็กล้วนเกิดจากการถูกจูงใจจะเป็นการได้รับรางวัล หรือหลีกเลี่ยงการลงโทษก็ตาม ขึ้นอยู่กับ การควบคุมจากบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ โฮสไตน์ (Hostein, 1968 : 262) ที่ศึกษาความวิจิตรของโคลเบอร์ก พบว่าจริยธรรมที่สูงขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับการที่เด็กมีส่วนร่วมในครอบครัว นอกจากนี้ โคลเบอร์ก และคณะ (Kohlberg, Haan and Langer, 1976 : 1204) ได้ศึกษาพบว่า ระดับจริยธรรมของพ่อแม่กับลูกมีความสัมพันธ์กันเป็นบวก ซึ่งผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า เด็กได้รับการถ่ายทอดจริยธรรมจากบิดามารดา ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เซียร์ และคณะ (Sears, Maccoby and Levin, 1957 : 372) ที่ว่า ความรักของ บิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดู จึงมีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก โดยเฉพาะในเด็กก่อนวัยเรียน การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก (ทองเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก 2520 : 21) ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ กันส์เบิร์กว่า พัฒนาการทางจริยธรรมในเด็กก่อนวัยเรียนจะพัฒนาขึ้นตามอายุแล้ว การอบรมเลี้ยงดูก็มีส่วนทำให้เด็กมีจริยธรรมสูงขึ้น (Qunsberg, 1973 อ้างจาก ทิพวรรณ กิตติวิมลย์ 2522 : 157)

6. เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูสามแบบกับจริยธรรม

การศึกษาค้นคว้าพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ปรากฏว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และปล่อยปละละเลยตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษมีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสรุปได้ว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรม

เลี้ยงดูแบบอื่น ๆ ทั้งหมด ซึ่งนำไปตามสมมติฐานที่ 3 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ฮอฟแมน (Hoffman, 1970 : 291) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยให้ เหตุผล มีความสัมพันธ์ทางบวก กับลักษณะทางจริยธรรมของเด็ก และเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1974 : 76 - A) พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น และสอดคล้องกับ การศึกษาของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : 115) พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 ในการศึกษารั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น จึงควรจะได้มีการศึกษาในเรื่องเดียวกัน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น โดยศึกษา ในภาคอื่น ๆ ในประเทศ และเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน และเปรียบเทียบกับเด็กใน

กรุงเทพมหานคร

1.2 การศึกษารั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในโรงเรียนอนุบาลจึงควรจะได้ มีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กซึ่งไม่ได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียน อนุบาล เพื่อศึกษาความแตกต่าง และอิทธิพลของครอบครัวต่อจริยธรรมของเด็ก

1.3 ควรได้มีการศึกษาเรื่องจริยธรรมในเด็กก่อนวัยเรียนอย่างกว้างขวาง เพื่อศึกษาเกณฑ์ปกติ (Norm) ของเด็กไทยก่อนวัยเรียนด้านจริยธรรม

1.4 ควรจะได้มีการศึกษา ในด้านภูมิหลังของบิดามารดา เปรียบเทียบกับ พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

1.5 ในการศึกษารั้งนี้พบว่า จริยธรรมหลายด้านได้เกิดขึ้นแล้วในเด็ก อายุสี่ปี ฉะนั้นจึงควรจะได้มีการศึกษาในเด็กอายุต่ำกว่าสี่ปี เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการแต่ละด้าน

1.6 ในการศึกษาค้างนี้ การทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน ใช้แบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียน โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การศึกษาค้างต่อไป ควรใช้การทดลอง หรือมีการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก ควบคู่ไปกับการใช้แบบทดสอบจริยธรรม

1.7 แบบทดสอบจริยธรรมเด็กก่อนวัยเรียนที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มีตัวเลือกตอบเพียงสองตัว ซึ่งมีจำนวนน้อยและไม่มีตัวลวง ดังนั้น ในการศึกษาค้างต่อไป ควรเพิ่มจำนวนตัวลวงขึ้น ในแบบทดสอบ

1.8 จากการศึกษาค้างนี้เป็นแนวทางที่จะสร้างแบบฝึกความพรอมทางจริยธรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก

1.9 การศึกษาค้างต่อไปในด้าน การอบรมเลี้ยงดู ควรมีการสัมภาษณ์หรือสอบถาม บิดามารดา ผู้ดูแลเด็ก ควบคู่กับการใช้แบบทดสอบ การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการอบรมเลี้ยงดู

2.1 ผลการศึกษาค้างนี้พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น จึงสมควรที่บิดามารดา หรือผู้ดูแลเด็ก ควรจะโค้โตแนวทาง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ในการอบรมสั่งสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมของเด็กต่อไป

2.2 ผลการศึกษาค้างนี้พบว่า เด็กที่มีอายุต่างกันจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมแตกต่างกัน อันเป็นแนวทางให้ครู ผู้ปกครอง อบรมสั่งสอนจริยธรรมให้เด็กให้เหมาะสมกับอายุ

2.3 ผลการศึกษากิจการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเด็กอายุ 4 - 6 ปี ทำให้ทราบพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน จึงเป็นประโยชน์สำหรับการอบรมสั่งสอนจริยธรรมให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็ก ตามพัฒนาการทางจริยธรรม

2.4 จากผลการวิจัยทำให้เห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จึงควรอย่างยิ่งที่จะได้มีการอบรมพ่อแม่ ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ให้รู้จักถึงวิธีการในการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้กับเด็ก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ✓ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักรายการรัฐมนตรี เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้ ทัศนคติและหลักการสำคัญบางประการ 2522, 30 หน้า
- "ครูร่วมกับใจปลนโรงเรียน" เกลิมิเฮอร์ 3 กุมภาพันธ์ 2523, หน้า 1
- เฉลิมพล ต้นสกุล พัฒนาการทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียน ใน เขตการศึกษา 3 ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 112 หน้า อักสำเนา
- "ไชยาสลดบสนน้ำอัครมหลอกลึงสาวต้ม แล้วพาไปข่มขืน" ไทยรัฐ 12 ธันวาคม 2522, หน้า 1
- ✓ / ดวงเคื่อน พันธุมนาวัน และ เพ็ญแข ประจันปัจจนี้ก จริยธรรมของเยาวชนไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 344 หน้า
- ✓ / เดช วิโย การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 106 หน้า อักสำเนา
- "ตำรวจคลังรักก่อนคดีฆ่าโหด ยิ่งหนุ่มขวางท่าร้างดับ" เดลินิวส์ 2 กุมภาพันธ์ 2523, หน้า 1
- ✓ / ทิพยวรรณ กิตติวิบูลย์ การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียน ใน กรุงเทพมหานคร ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 256 หน้า อักสำเนา
- "บังคับเด็กเจ้าชอม เข้าช่องเตรียมเป็นโสเภณี" ไทยรัฐ 17 ธันวาคม 2522, หน้า 1
- ประคอง กรรณสูตร สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู พิมพ์ครั้งที่ 3 ไทยวัฒนาพานิช 2515, 195 หน้า

X ประพันธ์ สุธาวาส ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู ปรินิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 56 หน้า อัดสำเนา

X ปรึกษา ช่างขวัญยืน "การศึกษาริยศาสตร์สังคมในพุทธศาสนาเชิงวิจารณ์"

วิทยานิพนธ์ปริณิพนธ์มหาบัณฑิตแผนปรับชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2520, 85 หน้า อัดสำเนา

X ละม้ายมาศ ศรีหัตถ์ การสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการเปรียบเทียบความต้องการพื้นฐาน

ทางจิตใจ และปฏิกิริยาของเยาวชนไทยและญี่ปุ่น ปรินิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2504, 72 หน้า อัดสำเนา

"ลูกสาวแคนแม่ก็รักกันรัก คุณ ยิงหัวคืบสยของทั้งคู่" บ้านเมือง 3 กุมภาพันธ์ 2523,

หน้า 1

ลวน สายยศ และ อังคนา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา วัฒนาพานิช 2515,

276 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย 2522, 164 หน้า อัดสำเนา

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์และการให้เหตุผล

เชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดู และภูมิหลังทางสังคมต่างกัน ปรินิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2521, 119 หน้า อัดสำเนา

วิธีการอบรมเลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมลักษณะของเยาวชนไทย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520

วิรัช จาปนอม เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการคิดหา

เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

และในชนบท ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2520, 73 หน้า อัดสำเนา

✓ วิศย์ วิศเวทย์ ปรัชญาทั่วไป มนุษย์โลกและความหมายของชีวิต อักษรเจริญทัศน์

2520, 127 หน้า

✓ ไวรส์ เจียมบรรจง จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด 2522,

60 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กรุงเทพฯ 2521,
426 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
2521, 44 หน้า

อรุณฯ หลิมประเสริฐ. การศึกษาเด็กไทยในเมืองและในชนบทเกี่ยวกับพฤติกรรมของ
สังคมในเรื่องการอนุรักษ์ความยาว และปริมาณกับการอบรมเลี้ยงดู ปรินทิพนิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 91 หน้า อัดสำเนา
อนุমানราชชน, พระยา ชาติ - ศาสนา - วัฒนธรรม พระนครบรรณาการ 2516,
129 หน้า

Edwards, C.P. "The Effect of Experience in Moral Development
Result from Kenya," Dissertation Abstracts : 36 : 2, 76 - A

James R. Rest. "A Theoretical Analysis of Moral Judgement
Development." Unpublished Manuscript, University of Minnesota
1977 a.

Kohlberg cited in Lerner. Concepts and Theories of Human
Development Philippines : Addison Wesley Publishing
Company Inc. 1976

Kohlberg, L., N. Haan and J. Langer. "family Patterns of Moral
Reasoning," Child Development. 47 : 1204 - 1205, December,
1976.

Lawrence Kohlberg. "The Cognitive Developmental Approach to
Morality : The State of Art," cited in Rest, Counseling and
Values 18 (1974)

Lawrence Kohlberg. "The Cognitive Development Approach to Moral
Education," Phi Delta Kappan 10 (June 1975)

Lawrence Kohlberg. "Moral Stages and Moralization : The Cognitive
Developmental Approach." in Moral Developmental and Behavior,
ed. Thomas Lickona New York : Holt, Rinehart and Winston 1976.

Lickona, Thomas. ed. Moral Development and Behavior. New York,
Holt Rinehart and Winston, 1976, 430 p.

Lindquist, E.F. Design and Analysis of Experiments in Psychology
and Education . Boston, Houghton Mifflin Company, 1953. 393 p.

Mac Rae, D.A. "test of Piaget's Theories of Moral Development"
Journal of Abnormal and Social Psychology 49 : 14 - 18 1954.

Piaget, Jean. The Moral Judgement of the Child. New York, Collier Books, 1962, 410 p.

Rest, James R. "New Approach in Assessing Moral Judgement." In Moral Development and Behavior, Edited by Thomas Lickona. New York : Holt, Rinehart and Winston Co., 1976.

Roger, Dorothy. Issues in Adolescent Psychology, Meredith Coperation, New York, 1972, 557 p.

Sears, R.R. E.E. Maccoby and H. Levin. Pattern of Child Rearing. New York, Paterson and Company, 1957. 547 p.

Sigmund Freud. An Outline of Psychoanalysis New York W.W. Norton Co., 1949.

Skinner B.F. Beyond Freedom and Dignity. New York : Alfred A. Knop Co., 1971.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, Mc. Graw-Hill Book Company, Inc., 1962. 672 p.

การคำนวณ

คะแนนจริยธรรม														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ประชาธิปไตย	30	37	31	37	36	34	36	37	37	35	34	37	33	36
ลงโทษ	26	31	26	31	32	29	31	29	33	29	27	32	27	31
ปล่อยปละละเลย	12	15	12	15	19	18	17	18	19	16	14	19	18	20

คะแนนจริยธรรม 14 ด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูสามแบบ

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน และแบบทดสอบ จริยธรรมเด็ก
ก่อนวัยเรียน ขอขอบคุณจากภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร